

Marsk og Vadehav

Vest for Ribe ligger det åbne flade marskland og udenfor digerne strækker Vadehavet sig langt ud i horisonten. Man kan få en god oplevelse af marsken på en cykeltur til Kammerslusen. Forår og efterår ses kæmpestore flokke af gæs og vadefugle, der bruger Vadehavet som rasteplass og spisekammer på deres rejse til og fra de nordlige ynglepladser.

Kammerslusen er Ribe Vesterås udløb gennem diget til Vadehavet. Ved højvande og under storm lukkes slusen, for at havvand ikke skal trænge ind bag diget. Fra diget er der en flot udsigt over Vadehavet mod Fanø og Mandø. Cykelturen sydpå er en del af Vestkysttruten, der går langs kysten fra grænsen til Skagen. Vælger man at vende tilbage til Ribe ad Bjerrumvej, passerer Nordeuropas største åslynge ved Ribe Holme.

Vadehavscentret huser en spændende udstilling om Vadehavets unikke dyre- og planteliv, områdets kulturhistorie samt et flot og dramatisk multimedie-show om stormfloder i Vadehavet. Fra Vadehavscentret udgår guidede ture i området.

Mandø Ebbevej var tidligere den eneste vejforbindelse til vadehavsoen Mandø. I dag foregår trafikken til og fra Mandø ad Låningsvejen, som dog også oversvømmes ved højvande, og bestemt ikke er egnet for cyklist. Fra V. Vedsted kører to traktorbusser til Mandø. Følg skiltningen.

Til fods og på cykel i Ribe-området

Ribe er mest kendt som Danmarks ældste by, og den gamle middelalderby er nok det første mål for en vandre- eller cykeltur. Omkring Ribe findes der dog også mange smukke og storslåede landskaber og naturscenerier, der er værd at springe på cyklen for at opleve. Mod vest det flade marskland med de store fugleflokke og mod øst ådalen, indlandskitter, egekrat og plantager. Næsten overalt, hvor man færdes, ses Ribe Domkirke som et vartegn, der altid gør det muligt at finde »hjem«.

Inden man begiver sig udenfor Ribe, er **Slotsbanken** et besøg værd. Her lå i middelalderen slottet Riberhus, hvor bl.a. Kong Valdemar Sejr og Dronning Dagmar har boet. I dag ses kun enkelte rester af slottet. På Slotsbanken ses statuen af Dronning Dagmar, og her er en fantastisk udsigt over Ribe by og Domkirken mod øst, marsken og Ribe Å mod vest.

Galgebakkeskoven er områdets eneste bøgeskov. Om foråret er skovbunden hvid og gul af anemoner og vorterod. I skoven ligger Galgebakken, der tidligere var det sted, hvor forbrydere fik deres straf.

Drivvejen er en del af et større netværk af afmærkede vandreruter, der følger kysten og handelsruterne omkring Nordsøen. Gennem tusinder af år har studedrivere, jydepottesælgere og kræmmere vandret ad Drivvejen gennem det vestjyske landskab.

God tur!

Udgivet af: Esbjerg Kommune, 2009
Fotos: Ove Detlefsen, Tomas Jensen samt
Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torben Meyer
Tekst: Anne Vibe Jensen
Tryk: Grafisk Produktion Ribe

Til fods og på cykel i Ribe-området

Esbjerg
Kommune

sydvest ses Seem Kirke, der ligger smukt på kanten af ådalen. **Munkesø** er dannet ved en opstemning af Skallebæk. Søens historie går tilbage til 1400-tallet, hvor der er omtalt en Mun-kemølle (nu Skallebæk Mølle) vest for søen. Søen og dens omgivelser har et rigt plante- og fugteliv. I de lune forårsaf-tener høres ofte nattergal, kærsanger og græsshoppesanger i kratet omkring søen. Syd for søen ligger Ribe golfbane. Her er en afmærket natursti (4,5 km) langs Nørabækken, som løber i en smal kløft gennem et gammelt egekrat. Fra stien er der også udsigt over den lynchdominerede Varming Hede. Gården **Skovly** blev i 1997 testamenteret til Skov- og Na-turstyrelsen og 4H (Landboforeningernes ungdomsarbejde) og er nu bygget om til en moderne lejrskole. Der er et min-dre husdyrhold og i skovene omkring gården findes en skov-legeplads og en afmærket natursti (2 km) velegnet for køre-stolsbrugere. På turen tilbage til Ribe kommer man forbi **Ribe Vikinge-center**. De rekonstruerede bygninger fra vikingetiden kan ses fra vejen. Om sommeren kan man her se en levendeø-relse af vikingetidens håndværk og markeds-

Cykelturen går fra Ribe østpå gennem ådalen omkring Ribe Østerå. Der er mulighed for en kortere tur ved at følge cy-kelstien langs Haderlevvej tilbage til Ribe. Man kan også vælge en længere rute sydpå forbi Munkesø, Favrhoft, Høm og plantagerne omkring Tradsborg. Lige øst for Ribe ligger Tange skov og **Tange Bakker**, der er et stort fredet naturområde med skov og hede. Skov- og Na-turstyrelsen har etableret en spændende skovlegeplads med grillplads, borde og bænke i plantagen. Tange Bakker er et indlandsklitterområde dannet af flyvesand for ca. 10.000 år si-den. Fra de lynchskædte bakker er der en flot udsigt over engene omkring Ribe Østerå. Fra hundeskoven går en sti via gangbroer helt ud til åen. Mod

Landskabet øst og syd for Ribe

Fra det store handicappenhige udsigtstårn er der en fin ud-sigt over Østeråen. Forår og efterår kan man ved solnedgang opleve fænomenet »sort sol«, når stærrer i tusindvis samles i kæmpestore flokke over rørskovene, før de går til ro. Fra tidlig forår høres rørdrummens pauken ud over området (det lyder, som når man puster i en flaske).

Åstien går fra Dagmarsgade østpå langs **Ribe Østerå** (2 km) igennem institutionsområdet **Ribelund**. Her er etableret en mindre dyrepark med heste, æsler, geder, dådyr, kænguruer m.m. På områdets legeplads er der også mulighed for at nyde sin medbragte mad.

Ribe Østerå

Horslund Krat er et gammelt egekrat, der tidligere blev drevet som stævningskov. Stævningsdriften betød, at ege-træerne jævnlgt blev fældet, og at der fra de gamle stubbe skød flere stammer frem. Træerne i kratet er derfor små med mange krogede skud, der får kratet til at ligne en troldeskov. I skovbunden findes bl.a. hedeilyn, blåbær og skovstjerne. Rundt i kratet er der afmærket en natursti (2,5 km). Syd for Horslund Krat ligger **Fæsted Mose** (Langskifter). Mosen er i dag et stort krat af birk og pil, men tidligere har der i området været gravet tørv til brændsel. Mosen blev inddelet i mange små lodder, for at så mange som muligt fik mulighed for at udnytte tørv. I dag kan man være heldig at se rådyr, der gerne gemmer sig i birkekrattet.

gangbro lavet af lærk og douglasgran. **Horslund Krat** er et gammelt egekrat, der tidligere blev drevet som stævningskov. Stævningsdriften betød, at ege-træerne jævnlgt blev fældet, og at der fra de gamle stubbe skød flere stammer frem. Træerne i kratet er derfor små med mange krogede skud, der får kratet til at ligne en troldeskov. I skovbunden findes bl.a. hedeilyn, blåbær og skovstjerne. Rundt i kratet er der afmærket en natursti (2,5 km). Syd for Horslund Krat ligger **Fæsted Mose** (Langskifter). Mosen er i dag et stort krat af birk og pil, men tidligere har der i området været gravet tørv til brændsel. Mosen blev inddelet i mange små lodder, for at så mange som muligt fik mulighed for at udnytte tørv. I dag kan man være heldig at se rådyr, der gerne gemmer sig i birkekrattet.

Fra Nørremarken er der mulighed for en cykeltur gennem Ribe Mose og Vesteringe. På turen kan man stå af cyklen og tage en travetur på afmærkede stier i Horslund Krat og det nye skovområde Bjæreskov.

Skov og krat

Signaturforklaring

Natursti – afmærket

Hjertesti

Drivvejen – afmærket vanderrute

Siti

Cykelsti

Forslag til cykelrute

National cykelrute – afmærket

Regional cykelrute – afmærket

Parking ved naturområder

Vandreturvej

Camping

Grillplads

Besøgscenter

Turistkontor

Naturinformation

Naturvejleder

Skovlegeplads

Hundeskov

Udsigtstårn

Fortsminder

0

1

2 km

© Esbjerg Kommune © Kort & Matrikelsystemet